

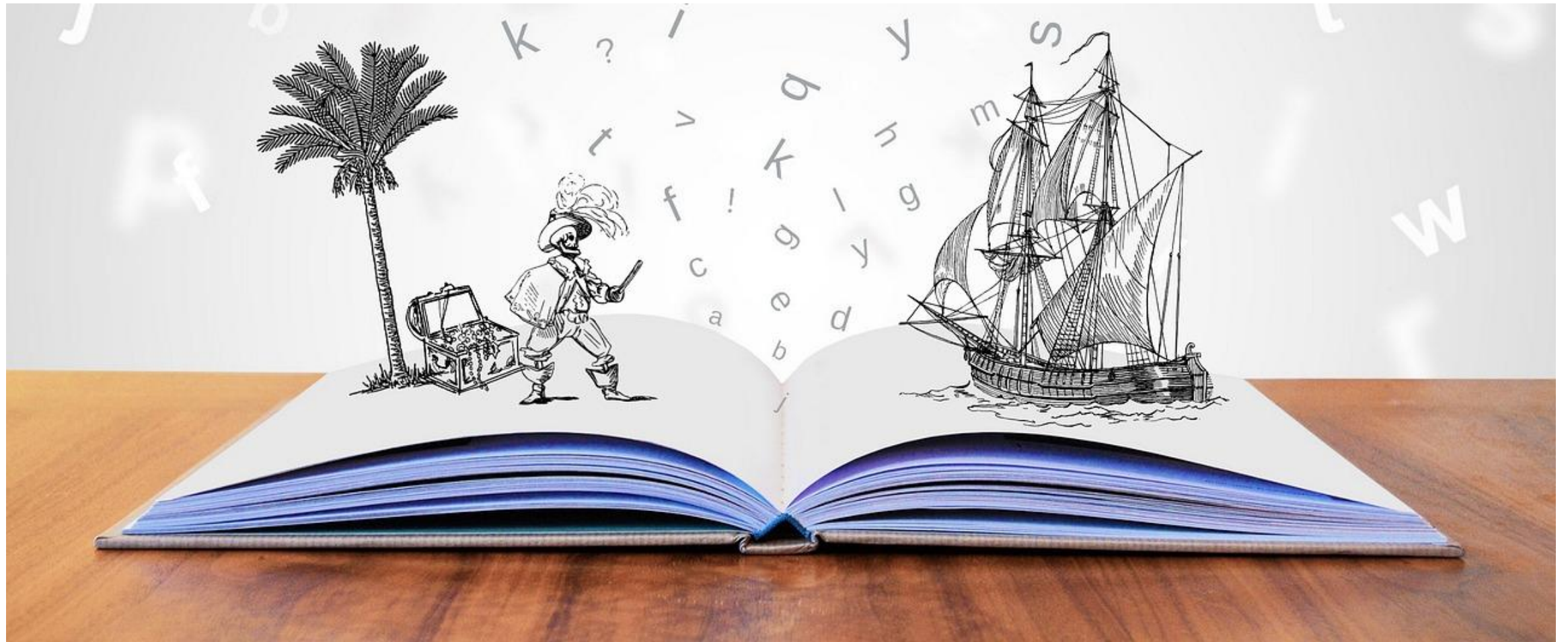
POMM1083
Suomen kielen ja
kirjallisuuden
pedagogiikka
(5 op)

**Lukemaan
innostaminen**

Kimot
Sanna Mustonen

sanna.s.mustonen@jyu.fi

Miksi innostaa lukemaan?
Miksi kirjallisuutta?

Miksi kirjallisuutta luetaan?

Mitkä ovat mielestäsi 3 tärkeintä tavoitetta?

(mm. Kirjan ystävä -kansio)

- Yhä parempi lukutaito
- Mielikuvitus
- Empatiakyky
- Identiteetin rakentuminen, itsetuntemus
- Mielikuvituksen tasolla asioiden käsitteleminen tiedostamatta
- Elämykset
- Taito tulkita tekstiä
- Ajattelun ja oppimisen taidot
- Kulttuurin siirtäminen
- Yleissivistys
- Äidinkielen arvostus
- Ilo ja viihtyminen
- kielitaidon ja muistin kehittäminen
- Keinoja elämänongelmien ratkaisemiseen
- Historian, yhteiskunnan, ympäristön, kestävän elämäntavan jne. ilmiöiden oppiminen

Ja ryhmiteltynä...

Kirjallisuudenopetuksen tavoitteita

(Juha Rikama 2004. Lukion kirjallisuudenopetus 1900-luvun jälkipuoliskon Suomessa.)

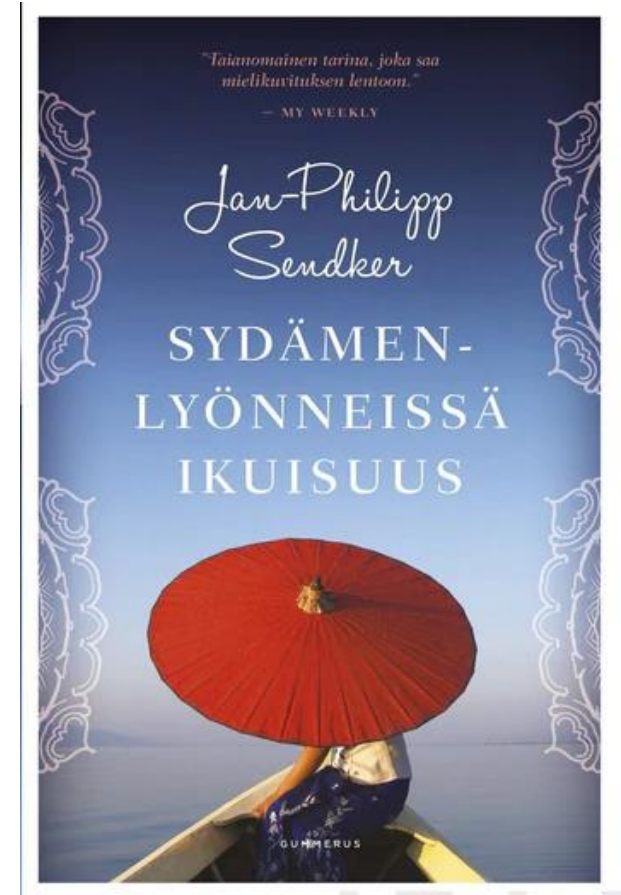
- Kasvatustavoite: kehitysvirikkeiden antaminen lukukokemusten kautta
 - Kohdistuu oppilaan koko persoonallisuuteen (esim. mielikuvituksen kehittyminen, ongelmien ratkaisu-mallien hahmottuminen)
- Asennetavoite: lukuharrastuksen vahvistuminen
- Tietotavoite: kirjallisuus- ja kulttuurihistorian opettaminen
- Taitotavoite: kaunokirjallisuuden lukutaidon kehittäminen (erittely- ja tulkintataidot)

→ Koulussa painopiste tiedoissa ja taidoissa? Ilottomuus? Elämykset, osallistuminen, omien tunteiden ja ajatusten peilaaminen?

Eläytyminen dialogisen työskentelyn kautta

Harjoitus muokattu: Kauppinen 2022, kirjallisuusterapeuttinen näkökulma kirjallisuuskasvatukseen

- Rauhoittuminen, rentoutuminen
- Luetaan tekstikatkelma ääneen

Eläytyminen dialogisen työskentelyn kautta

3. "Sinulla on 5 minuuttia aikaa ennen auringonnousua laatia viesti Mya Myalle siitä, mitä koet ja ajattelet ." 10 min

4. Luetaan viestit pienryhmissä.

5. Mitä ajatuksia, tunnelmia äskeinen harjoitus sinussa herätti? Kirjoita niistä noin 5 min.

Eläytyminen dialogisen työskentelyn kautta

- 6. Etsi (maisema)kuva, jolla tuot koko ryhmälle esiin jotakin sellaista, mitä oivalsit, saavutit, tavoitit äskeisessä harjoituksessa. Esim. <https://pixabay.com/fi/images/search>

Sannan kuvat: kaksi mahdollisuutta suuntautua elämään

Taidelähtöinen lähestymistapa

Kouluopetuksessa
fokus tekstissä ja sen
analysoimisessa?

Fokus lukija-kokijaan:
tämän kokemuksiin,
tunteisiin ja
ajatuksiin

Yksilö → ryhmä →
yksilö

Kun tekstejä kohdataan ja tulkitaan luokassa:

Langer Linnakylän (2000) mukaan.

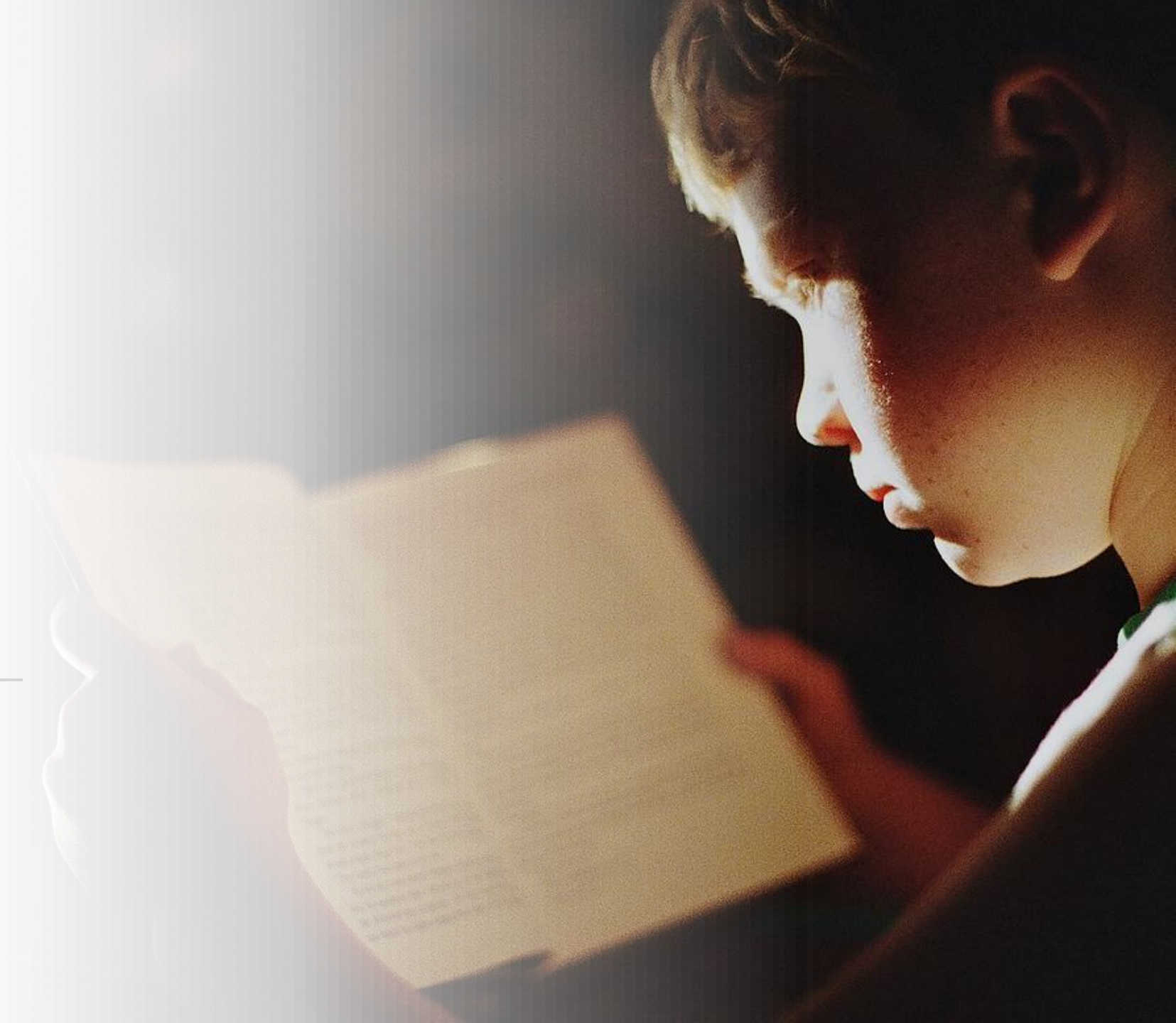
Lukutaito tiedon ja oppimisen yhteiskunnassa.

Teoksessa Sajavaara & Piirainen-Marsh (toim.): Kieli, diskurssi ja yhteisö.)

- Jokaisen oppilaan mielipiteille, näkemyksille ja ehdotuksille annetaan arvoa.
- Opettaja on kuuntelija, myös ehdottelija, keskustelija, rohkaisija, oman elämäkokemuksensa kertoja.
- Oppilaiden kysymyksiä arvostetaan, keskustelua avarretaan ja syvennetään oppilaiden kysymysten pohjalta.
- Luokkakeskustelut ovat keskeinen osa: omia ajatuksia ja mielipiteitä koetellaan sosiaalisessa vuorovaikutuksessa. Luokka on turvallinen ajatusten kohtaustapa!
- Erilaiset, ristiriitaisetkin näkemykset tuodaan esille. Rohkaistaan oppilaita keskustelemaan sosiaaliseen vastuuseen, kulttuuriseen identiteettiin ja etiikkaan liittyvistä kysymyksistä.

Millaisia
kokemuksia
lukemaan
innostamisesta?

- Tarjolle monipuolista kirjallisuutta (luokassa, kirjastovierailut)
- Opettaja lukee ääneen
- Lukupiirit
- Kirjavinkkaukset
- Äänikirjat
- Lukumajat, lukukaverit, lukukoirat
- Vuorovaikutukselliset käsittelytavat (ei tietosisällön kontrollointia vaan erilaiset tulkinnat)
- Hiljaiset kirjat <https://seedsoftellers.eu/resources/silent-book-theatre/>
- Hauskat kampanjat <https://www.palloliitto.fi/ajankohtaista/lue-ja-liiku-huuhkajat-lentoon>
- Lukudiplomit, lukutoukat → yhteiset palkinnot

Photos: <https://www.palloliitto.fi/jalkapallouutiset/lue-ja-liiku-huuhkajat-lentoon-kampanja-kannustaa-lapsia-lukemisen-ja-liikkumisen>
https://www.vantaa.fi/vapaa-aika/kirjasto/kirjasto_palvelee/lukukoirat

● ● Seuraavaksi kerraksi

- Valinnainen tehtävä moduulista
2: Kirjallisuus ja kulttuuri
- Palautukset Peda.netin
palautuskansioon

